

Билтен

ПРЕГЛЕД ИНФОРМАЦИЈА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ

МЕДИЈА ЦЕНТАР „ЖЕЛЕЗНИЦА СРБИЈЕ“ ад

фебруар 2025. године

У овом издању:

Одликовање за здравствену заштиту радника

Сто година „Шарганске осмице“

Набавка осам дизел локомотива

Сведок времена у слици и речи

Више линија према Београду

Ризница железничког блага

Додељене Сретењске награде

Одликовање за здравствену заштиту радника

Поводом Дана државности Србије, председник Александар Вучић је на свечаној церемонији у Палати Србија, уручио одликовања заслужним појединцима и институцијама.

Златном медаљом за заслуге и постигнуте резултате у области здравствене заштите радника, одликован је примаријус др Владо Батножић, директор Завода за здравствену заштиту радника „Железница Србије“. Свечаности, на којој је председник Србије уручио 87 одликовања, присуствовали су патријарх српски Порфирије, председница Скупштине Србије Ана Брнабић, чланови Владе, посланици, потпредседник Владе Северне Македоније Иван Стоилковић, представници верских заједница и дипломатског кора.

Дан државности обележен је низом манифестација у знак сећања на Сретење 1804. године када је почео Први српски устанак. На исти дан, 15. фебруара 1835. године, донет је први Устав Србије, познат као Сретењски устав.

Међународни сајам туризма у Београду

Једна карта, безброј светова

Српски железнички сектор и ове године је учествовао на Београдском сајму туризма. Традиционална манифестација, одржана је од 20. до 23. фебруара. Туристичка понуда „Инфраструктуре железнице Србије“, „Србијавоза“ и „Железнице Србије“ а.д. промовисана је на обједињеном штанду Туристичке организације Београда, а највеће интересовање посетилаца привукао је Музејско-туристички комплекс „Шарганска осмица“ са пругом уског колосека на Мо-

крој Гори. На штанду српских железница, компанија „Србијавоз“ представила је модерне електро гарнитуре на брзој прузи Београд–Нови Сад, као и музејско-туристички воз „Носталгија“ на Шарганској осмици. Компанија „Железнице Србије“ ад упознала је јавност са културном баштином Железничког музеја у Београду, као и Одељења узаних пруга у Пожеги. Ова институција културе са широким спектром различитих музејских предмета

Рекордан месец у туристичкој историји Србије

На 46. међународном сајму туризма у Београду, који је ове године отворио председник Србије Александар Вучић, последњи месец 2024. године апострофирао је као рекордан у историји наше земље, када је туризам у питању.

„Дошли смо до бројева које нисмо могли да сањамо. За само десет година, више смо него удвостручили број долазака туриста у нашу земљу. Са некадашње цифре од два милиона туриста, стигли смо до импозантних 4,4 милиона. Број ноћења смо, такође, удвостручили са 6,4 на 12,6 милиона. Приход је у односу на онај који смо имали пре 12 година, готово учетворостучен. Доста тога се променило, инфраструктурно и садржајно“, казао је Вучић и пожелео добродошлицу пријатељима из Италије (земљи партнеру овогодишњег сајма), као и гостима из Габона, Еквадора, Венецуеле и Естоније...)

(старим локомотивама, вагонима, сигналном опремом...), већ пуних 75 година репрезентује богату историју железнице на нашим просторима.

На Мокрој Гори обележен велики јубилеј Сто година „Шарганске осмице“

Изградња пруге уз велике људске жртве

Мокрогорска пруга јединствена је у Европи и по томе што је изграђена, у облику броја осам, сплетом од двадесет и два тунела, десетак мостова и вијадуката. Тиме је на јединствен начин савладана висинска разлика од преко 300 метара.

Приликом градње у близини Јатарица код брда Будим десила се велика трагедија, када је услед прокопавања једног од тунела затрпана цела смена радника. На том месту је 2011. године подигнута црква брвнара (руски параклис). Мокрогорци верују да су изградњом ове богомоље, душе погинулих коначно нашле свој мир.

Једна од најлепших туристичких дестинација на нашим просторима, уписала је век постојања. Значајан железнички јубилеј обележен је у Мокрој Гори 25. јануара, на дан када је пре једног века свечано пуштена у саобраћај железничка траса од Ужица до Вишеграда. Пругом су се тада коначно повезали Београд, Сарајево, Дубровник и Бока которска. Свечаном програму који је тим поводом уприличен на Шаргану, присуствовали су железничари из Србије и Републике Српске. Њима се најпре обратио Иван Булајић, в. д. генералног директора привредног друштва „Србијавоз“.

„Шарганска осмица је истински туристички бисер у богатој понуди овог живописног краја. Многе генерације железничара радиле су на овој тешкој и захтевној траси која је повезивала Београд са Јадранским морем. Некада су возове узаним мокрогорским колосеком вукле парне локомотиве. Пруга је започета 1916. године, када је саграђено првих 9 километара. Током градње било је много проблема тако да је железничка траса завршена тек 1925. године. План је да ове године на коридору популарног „Тире“ поново буде враћена парна локомотива која ће вијугати по Шаргану. Раритетна локомотива тренутно се налази на ремонту. У јуну месецу очекујемо њен повратак и укључење у саобраћај. То је најаутентичнији вид вуче из времена када је ова пруга отворена, а карактеришу је бели дим и надалеко чувени писак локомотиве. Са колегама из Републике Српске, наредних месеци радићемо на обезбеђењу сигурносних услова пруге од Мокре Горе преко

Вардишта и Добруна до Вишеграда, како би се гостима понудио и тај туристички садржај. Показало се да због садашње мале брзине којом воз саобраћа то путовање траје дуго. Искрено се надам да ће ускоро и тај део колосека бити оспособљен и да ће се тиме дати додатни допринос промоцији пруге и туризму овог региона“, истакао је Булајић и нагласио да ће се радити на томе да се број путника (око 90.000 на годишњем нивоу) још више увећа.

Поводом првог века Шарганске осмице, додељена су и признања људима који су дали изузетан допринос обнови, развоју и унапређењу ове пруге. Међу првима, признање је добио Мокрогорац Радован Глибетић, железничар који је имао храбрости да заједно са својим земљацима поново афирмише чувену „Руту 8“ и на Шаргану постави темеље будуће музејске железнице у овом делу Србије. Међу награђенима је био и Драган Вукомановић, машиновођа „Србија Воза“ који на железници ради 34 године, од чега само на овој прузи већ 20 година. Њему је први човек „Србијавоза“ за успомену на овај важан јубилеј доделио (железнички) цепни сат.

„Требало је да прође четврт века да би се обистинило чувено пророчанство Митра Тарабића. Првог септембра 2003. године је обновљена траса у дужини од око 15,5 километара захваљујући групи Мокрогораца и љубитеља железничких и ентузијаста који су покренули иницијативу за обнову. Тадашњи ЖТП Београд је препознао нашу визију и у великој мери помогао да се она оствари. Огроман труд је био потребан да

се све ово рашчисти, уреди и подигне, јер је све било потпуно девастирано. Ово је само доказ да када постоји добра воља и слога међу људима – свака иницијатива може бити реализована“, истакао је Радован Глибетић.

Шеф одржавања возног парка на Мокрој Гори, Мирољуб Ружић, казао је за наш лист да одржавање оваквих возила представља велико мајсторство, будући да на тржишту данас готово и не постоје резервни делови за парњаче.

Милион и по превезених путника и посетилаца прошло је овом пругом од њене обнове до данас. Музејска железница препородила је читав овај крај. Туриста је све више, али и оних који су се у Мокрој Гори (минулих година) трајно настанили. За бег од градског метежа, миран и спокојан живот, лепше локације дефинитивно нема.

„Србија Карго“

Набавка осам дизел локомотива

Железничко друштво за превоз робе „Србија Карго“, 27. јануара ове године, објавило је тендер за наваку осам дизел локомотива у оквиру пројекта обнове возног парка, коју кредитира Европска банка за обнову и развој (ЕБРД). На сајту ове финансијске институције (ЕБРД), тендером је дефинисано да, железничка компанија „Србија Карго“ набавља осам дизел локомотива, од којих пет за вучу и три дизел локомотиве за ранжирање теретних возова. Набавка је отворена, што значи да право учешћа на тендеру имају фирме из било које земље, осим ако није другачије

наглашено, наводи се на порталу ЕБРД. Сви заинтересовани понуђачи своје понуде могу доставити до 28. марта 2025. године. Поступак јавне набавке одвијаће се у две фазе, а уговори ће бити закључени у складу са Правилима и политикама набавке ЕБРД. Подсећамо да је железничка компанија „Србија Карго“, 2022. године добила кредит Европске банке за обнову и развој у износу од 43 милиона евра за обнову возног парка. Кредит је намењен за куповину нових локомотива и вагона, као и ремонт и поправку постојећих вагона.

Информативни лист „Пруга“ – 59 година излажења**Сведок времена у слици и речи**

Први број службено-информативног гласила ЖТП-а „Београд“ под називом „Пруга“ штампан је пре 59 година, 23. фебруара 1966. године. Током дугогодишње традиције излажења нашег листа и 1130 бројева, кроз писану реч и фотографије „Пруга“ је бележила важне догађаје у функционисању железнице.

Информисањем о свим важним чињеницама везаним за пословање железнице, али и о железничарима који су били покретачка снага овог сложеног система, новинари „Пруге“ настојали су да забележе свакодневницу, која је данас историја једног времена. Професионалним обављањем посла и бележењем важних вести везаних за пословање железнице, генерације новинара, који су били део редакције, постали су хроничари развоја железнице.

„Пруга“ се у протеклих 59 година, са развојем српских железница, развијала и прилагођавала захтевима железничара али и шире читалачке публике. Током готово шест деценија излажења наш лист је променио свој визуелни идентитет и концепцију и постао права железничка ревија.

Идући у корак са модерним технологијама, а препознавши значај интернета и електронског информисања, „Пруга“ се 2003. године, појавила у електронском издању на интернет адреси железнице и тако постала доступна широј читалачкој публици.

Од самог почетка развоја друштвених мрежа (Фејсбук, Инстаграм...) „Пруга“ је присутна и на овим електронским платформама.

Новинари информативног листа „Пруга“, у оквиру Медија центра “Железнице Србије“, и даље настављају да исписују железничку историју, чиме и сами постају део ње.

Нови Ред вожње и за “Панвоз” Више линија према Београду

Средином децембра прошле године ступио је на снагу нови Ред вожње 2024/25. Према речима Зорана Пузовића, извршног директора за саобраћај и комерцијалне послове у “Србијавозу”, на захтев путника и панчевачке локалне самоуправе, број полазака на релацији Београд–Панчево, повећан је са 12 на 20 дневно, уз новину да су поласци продужени до станице Земун.

„Према добијеним информацијама са терена и искуствима наших путника, констатовали смо да донедавна крајња дестинација “Панвоза” на Панчевачком мосту није у потпуности одговарала њиховим потребама. Новим Редом вожње 2024/25, спроведена је одлука да сви “Панвозови” иду до Београд центра, односно до Земунa, с тим што ће имати и успутна задржавања у неколико станица београдског железничког чвора (Карађорђев парк, Београд центар, Нови Београд, Тошин бунар и Земун)“, истакао је Пузовић и том приликом саопштио да ће продужење линије до Земунa знатно унапредити повезаност Панчева са многим деловима Београда.

Поред возова из система “Панвоз”, путници који путују из Панчева ка Београду могу да се превезу и регионалним путни-

чким возовима који саобраћају из правца Вршца и Зрењанина. На тај начин је Панчевцима свакодневно обезбеђено 18 полазака ка српској престоници и исто толико у повратку. Од тог броја десет полазака припада “Панвозу”, шест полазака су регио возови из Вршца, док су два воза регио гарнитуре које саобраћају из Зрењанина (исти број и у повратку). На тај начин, путницима из Панчева омогућено је да користе све погодности које имају и други путници у регионалним возовима.

Од сада се могу куповати појединачне карте путем мобилне апликације, чиме се остварује попуст од 10 одсто. Такође, могу се купити и месечне карте чија цена за запослене износи 2.611 динара. За студенте и ђаке месечна карта износи 1.950 динара. Наведеним новинама омогућено је да се на добар и примерен начин дође до јефтинијег и квалитетнијег превоза што, путницима који путују ка Београду много значи.

Увођењем додатних полазака, уз могућност „online“ куповине (повратне и месечне) карте, компанија “Србијавоз” је створио предуслове за увећање броја путника. У ишчекивању воза за престоницу, Панчевци у путничкој чекаоници, однада-

вно, могу погледати и занимљиву изложбу фотографија. Поставка о историји железнице у Банату ускоро ће, како смо обавештени, бити допуњена новим фотографијама.

Железнички музеј – 75 година постојања Ризница железничког блага

Седам и по деценија протекло је од оснивања Железничког музеја у Београду. Идеја о формирању музеја јавила се тридесетих година прошлог века, а преломни моменти биле су изложбе у Љубљани и Загребу (1949), поводом стогодишњице железнице у тадашњој држави. Предмети прикупљени за потребе поменутих поставки пребачени су у Београд, где је Железнички музеј коначно основан, 1. фебруара 1950. године. Прву сталну изложбу „Кроз историју југословенских железница“, музеј је организовао 30. априла 1953. године. Својеврсну ризницу железничког блага данас чини преко 3.500 предмета гру-

писаних у неколико збирки – Техничку, Историјску, Уметничку збирку и Збирку примењених уметности. У Архивском одељењу чува се преко четири стотине дужних метара грађе и више од 40.000 фотографија, негатива и дијапозитива, док су остали предмети нашли своје место у стручној библиотеци, као и збирци модела и макета. Кроз сталну поставку „Настанак и развој железница Србије“ представљен је развој железнице током историје, од изградње прве пруге од Београда до Ниша, 1884. године до данашњих дана. Железничке униформе, капе, значке, лопарићи и фењери, пиштаљке и ордење, печати и мастионице,

уметничке слике и скулптуре, као и очувани комади намештаја, сведоци су настанка и развоја железнице на тлу Србије, али и бивше Југославије. Железнички музеј у свом саставу има и Одељење узаних пруга Пожега, отворено 12. априла 1990. године.

У изложбеном простору на отвореном, изложени су експонати из музејског фонда већих димензија као што су старе парне локомотиве, кола узаног колосека, водонапојник, окретница, као и многи алати ручне израде, сигнална и сигурносна средства, разне дизалице, телефони, станични сатови и делови станичног намештаја.

Билтен
ПРЕГЛЕД ИНФОРМАЦИЈА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ

ИЗДАВАЧ

Медија центар
„Железница Србије“ ад
Немањина 6

КОНТАКТ

011/36-18-308
011/36-18-443

medija.centar@srbrail.rs
biljana.gordic@srbrail.rs

ДИРЕКТОР МЕДИЈА ЦЕНТРА
Биљана Гордић

УРЕДНИК БИЛТЕНА
Аида Стојковић

ТЕХНИЧКО УРЕЂЕЊЕ
Марина Миловановић Кушић

www.zeleznicesrbije.com